

Geachte Raadsleden,

Dank voor de gelegenheid onze visie over Buren-stad in te brengen.

We hebben het vanavond over de rol van de gemeente bij vastgoedbeleid. In de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw was die rol in Buren-stad bijzonder groot! Ik schets de allesbepalende rol van de gemeente in die periode. Daarna benoem ik de behoefte aan nieuwe gemeentelijke regie in Buren-stad en eindig met een concreet verzoek om een drietal panden niet te verkopen.

Een korte terugblik op de actieve rol van de gemeente in de vorige eeuw.

Na de gloriejaren van Buren in de 16e en 17e eeuw is het stadje Buren een paar eeuwen in slaap geweest. De Tweede Wereldoorlog is Buren-stad vrijwel ongeschonden doorgekomen. Maar de jaren vijftig waren arme tijden:

- geen riolering,
- geen waterleiding,
- monumentale bebouwing in slechte staat en een serie onbewoonbaar verklaarde woningen.

Maar er waren wel 19 winkels, waaronder:

- twee buurtsupers
- een fietsenwinkel
- een zelfbakkende bakker

Er waren meerdere stadsboerderijen en diverse hooibergen. Er was een gemeentehuis en een politiebureau. De meeste inwoners werkten in de landbouw. De zuivelfabriek was de grootste werkgever. Het was een levendige maar arme stad.

De redding van de historische stad in de jaren vijftig, zestig en zeventig onder leiding van burgemeester Van Sandick is u bekend. De gemeente was leidend, waarbij bestuur, raadsleden en ambtenaren, ieder zijn rol speelden. "Gooi de bulldozer er maar doorheen" was het advies van het ministerie van Volkshuisvesting. Dat is niet gebeurd en Buren is de "parel van de Betuwe" geworden. Een kern om trots op de zijn. Het is essentieel dat ook vandaag de gemeente Buren deze parel koestert.

Karakterschets van Buren-stad vandaag de dag:

De historische kern is een stuk minder levendig. De meeste winkels zijn er niet meer.

Er zijn wel diverse bijouerie winkels die vaak hobby-matig worden gedreven met beperkte openingstijden. Vitale voorzieningen zijn er, op de slager na, niet meer in de binnenstad.

Er hangen thans enkele donkere wolken boven ons stadje mede als gevolg van gemeentelijk beleid om panden af te stoten. U weet het: bakker weg.

Een ambachtelijke kaarsenmaker is weg. Een zijweg over de kaarsenmaker: De kaarsenmakerij was een juweeltje en bijzonder goed passen in ons historische stadje. Een ambacht, met een landelijke afzetmarkt, is voor Buren verloren gegaan. Een pijnlijk gemiste kans om Buren-stad verder te ontwikkelen als ambachts- en cultuurstad met de bronswerkplaats van Anjo ertegenover en de molen met zijn publieksfuncties. De kaarsenmaker voelt zich liefdeloos behandeld door de gemeente.

Het organiseren van mooie evenementen, waar de stad Buren bekend om staat en waar we de steun van ondernemers en inwoners van de Binnenstad hard nodig voor hebben, wordt steeds moeilijker. Donkere wolken waar het vertrek van het Marechausseemuseum nog bovenop is gekomen. Het Weeshuis is nu kandidaat voor het huisvesten van een Gelders Museum.

Een extra reden om drie keer na te denken over afstoten van panden. Als het Gelders museum naar Buren komt zou dit een versterking betekenen ook voor Buren & Oranje en Visscher Classique. Het zou ervoor zorgen dat er meer levendigheid komt in de stad.

De recente veranderingen trekken namelijk een zware wissel op de bedrijvigheid en levendigheid in Buren. Buren moet geen Volendam worden maar ook geen lege stad. In Buren-stad is de behoefte aan een actieve en stimulerende gemeente groot! Tot zover de stand van het heden.

In het ZZB-besluit vastgoed 2021 staan voor Buren-stad vier monumentale panden op de nominatie om verkocht te worden: het voormalige Raadhuis, dat een geheel vormt met het naastgelegen Districtshuis, de Synagoge, de molen en het Poortgebouw. Vrijwilligers van museum Buren & Oranje in het Raadhuis en de Ruimte voor Cultuur in de Synagoge verkeren in grote onzekerheid!

Wat ons hoop geeft en wat wij als nieuw element zien is de behandeling van de “startnotitie cultuurbeleid” die uw raad in januari van dit jaar heeft aangenomen. U kiest voor een hoger ambitieniveau. Wethouder Bettink heeft in de media gepleit voor verstrengeling van cultuur en vastgoedbeleid met “koppelkansen”. Wethouder Maier heeft bij herhaling aangegeven en in het uitwerkingskader is opgenomen, dat “verkoop van vastgoed geen doel op zich is”. In het uitwerkingskader is ook aangegeven dat per kern een scenario wordt uitgewerkt in samenwerking/samenspraak met inwoners en stakeholders. Wij zien daar naar uit!

Vier monumentale panden op de nominatie om verkocht te worden. Van deze vier hebben de vrijwilligers van de molen en de molenaar een plan gemaakt voor overdracht van de molen aan een stichting. Daar willen we binnenkort op terugkomen.

Wij zoomen in op drie genoemde panden:

1. De synagoge

Het huidige beheer van de synagoge is ideaal. De Stichting Beheer Synagoge Buren verhuurt de ruimte voor cultuur. Exponerende kunstenaars betalen € 100 per week. Tot november van dit jaar is het volgeboekt. Deze inkomsten zijn toereikend voor verzekeringen, klein onderhoud, water-licht-verwarming en belasting. De gemeente zorgt voor buitenonderhoud maar de kosten zijn minimaal. Iedereen blij: de gemeente heeft een culturele voorziening tegen minimale kosten. Perfecte verstrengeling van cultuur en vastgoedbeleid. Houden zo.

2. Het voormalige Raadhuis & Districtshuis

Het Raadhuis en naastgelegen Districtshuis huisvesten sinds jaar en dag het museum Buren&Oranje en het Toeristisch Informatiepunt (TIP). Als gevolg van dreigende verkoop kan het museum een geplande vernieuwing, met eigen spaargeld, niet doorzetten. Het museum Buren&Oranje is ongesubsidieerd. Ook hier is een bestaande koppeling met vastgoedbeleid omdat de gemeente jaarlijks € 28.000 op de begroting heeft voor onderhoud. De gemeente heeft hierdoor voor een koopje een museale voorziening. Houden zo.

3. Het Poortgebouw

Dit markante gebouw met de enig overgebleven stadspoort is een unieke beeldbepalende plek. In de jaren zestig is hemel en aarde bewogen om dit gebouw te redden. Tot in de jaren negentig was hier het boerenwagenmuseum. Het gebouw is te belangrijk voor Buren-stad om het door verkoop buiten het publieke domein te brengen. Gestreefd zou moeten worden naar gebruik dat passend is bij historisch Buren. Toepassing van een erfpacht-constructie is hier de ideale weg.

Ik eindig met een verzoek.

Leden van de gemeenteraad: Wij, vertegenwoordigers van de stichtingen Burgers voor Buren, Buren&Oranje en Beheer Synagoge Buren, Evenementen Buren-stad en de ondernemers van de binnenstad Buren verzoeken u, gelet op het voorgaande, in aanvulling op het uitvoeringskader vastgoed en accommodaties, te besluiten dat in Buren-stad het voormalige Raadhuis inclusief het naastgelegen districtshuis en de synagoge en het poortgebouw in eigendom van de gemeente blijven. Vooral het museum Buren&Oranje heeft belang een snelle beslissing hierover in verband met het realiseren van ambities.